

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kazipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 » 60 » » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglosi in posamične se računajo po petih vrstah če tiskano 1-kra 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr., vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 2 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglose je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Nova železnica

in nje pomen za našo deželo.

II.

Veliko premalo smo se brigali Slovenci na sploh doslej za trgovino in obrt; še le v zadnjih časih se je začelo med nami poleg gibanja za kmetijstvo tudi gibanje za obrt in trgovino, tudi v veleobrt in veletrgovino smo že posegli.

Ni le naša krivda, če nismo napredovali v obrti in trgovini tako, kakor nam pritiče ob naši ugodni legi tik morja. Na tem so krive politične razmere, avstrijska vlada, in pa tista črna moč, ki je od 16. stoletja dalje morila vsak svobodni polet med slovenskim ljudstvom. Da je ostal v nas tisti duh svobode, ki je prošil našo domovino v 16. stoletju, bi bili stali močan narod ter bi se bili lepo razvili.

V Slovencih ni smisla le za kmetijstvo, tudi za trženje je talenta tu, saj vidimo, da so se posamezniki le pospeli do lepih stališč v trgovini in obrti, in razne sedaj tuje trdke nosijo imena, ki so slovenska, ali zavita po tujem jeziku. Gibanje dandanašnji pa gre za tem, da napredujemo vsestransko v obrti in trgovini. Na to stran je seveda še premnogo dela, zlasti še, ker je najvažnejša točka, kjer se ima osredotočiti trgovina in obrt cele Slovenije, Trst, nam skoro še docela tuja. Je, kar je, ali to je za nas vse premalo. Trgovski naraščaj bi se moral obračati v Trst ter se tam nastanjevati, kajti drugače se nakopiči tam Nemcev, da jih ne bo mogoče nikdar več odstraniti.

Nova železnica veže jug s severom po kratki poti, ki se pa še po raznih novih zvezah skrajša, in Nemci dandanašnji že delajo načrte, kako se poprijmejo trgovine na jugu. Če ne dobijo med nami odpornih tal, kako lahko jim je, nastaniti se in razširiti, zlasti še, ker Nemec ima povsod to srečo, da mu gre vse na roko.

Položaj v trgovskem oziru je zanje najugodnejše, ker doslej se je ob Adriji le preveč politikovalo, uganjalo medsebojne boje, pa premalo mislilo na važnost Trsta v prometnem pogledu. Take je na sploh, zategadel pa

je že bilo mogoče Nemcu postaviti se trdno z jedno nogo v Trstu — po novi železnici pa se utrli popolnoma na škodo vsemu domačemu prebivalstvu.

Ni treba misliti, da gledamo črno, ko trdimo to — zgodovina pač nas uči, da sodimo popolnoma pravilno.

Lani so zborovali nemški industriji na Gorenjskem ter sklepali načrte glede na novo železniško zvezo, pa tudi, kako se okoristiti vodnih močij, mimo katerih bo drdrala železnica, kje postaviti tla trgovini, kje obrti, kje se uvesti, da bo kaj neslo. Poprej ni nikomur prišlo na um, izkoristiti na veliko vodo Soče, sedaj ko ima teči po naših dolinah nova železnica, že vidimo nemško trdiko, ki hoče narediti velikansko vodnomočno napravo.

Koliko še pride drugih projektov! Kako bomo stali mi nasproti vsemu temu?

Jako značilno je, kar piše »Gorenjec« o novi alpski žel. znici. Pravi:

»Še dobro leto, in zapiskala in zahropela bode skozi naše lepo bohinjko gorovje, skozi Gorisko — lokomotiva. Prej mirne, tihe in romantične doline bodo zamenjale svoj sveži vzduh z dinom, kjer so bile prej majhne, kmečke bujice, nastale bodo tovarne, veliki hoteli.«

Prihodnost nam tako kaže, da bode nova železnica velikanskega pomena za razvoj trgovine in industrije, pa tudi kmetijstva, ker se bode ravno našemu bohinjškemu kmetu odprla krajša pot za izvoz njegovih mlečnih in drugih izdelkov. Na drugi strani pa moramo priznati, da nam bo ta železnica tudi mnogo škodovala, ker se bode nemštvo kar na debelo uvažalo v naše lepe kraje.

Tuji kapital se bode naselil in milostno se bo morda tudi našemu ljudstvu dovolilo, da pojde v tovarno ter tako pomaga pomnoževati tuj kapital.

In Nemci delajo že račune z našimi zakladi. V drugem oddelku industrijskega sveta je govoril član tega sveta, Singer, o tem, kako bi se naše vodne moči vporabile. Tudi »Oester. Rundschau« priobčuje v 2. številki tozadevni članek. Toda upajmo, da se naši slovenski krogi, ki so pri tem udeleženi, združijo, da sami vporabijo vse one moči, ki so še skrite v naših jezelah.

Bila bi pač umestna akcija, ki bi se ne ozirala ne na levo, ne na desno, — ampak imela le eno pred oči: napredek naše žalbog še tako zaostale industrije in trgovine. Tu se nam odpirajo perspektive, katerih ne smemo prezreti, kajti sicer nam vse zopet odnese edinole tujec, ki se nam bode potem prav sladko v pest smejal.

Tu je jedernato, v kratkih besedah povedana resnica, in vse, kar velja za Bohinj in sploh gorenjsko stran, velja tudi za našo deželo.

DOPISI.

Z Žage. — Ker je dopisniku z Bovškega v zadnji številki cenjenega Vašega lista nekaka uganka, kako so mogli slavni občinski očetje naložiti na užutino vina in mesa 300% občinsko doklado, hočemo mu jo naslednje rešiti:

Ker so plačevali krčmarji prejšnja leta na 50% občinsko doklado samo po 1 h od 1, ali po 1 K od hl, zvišali smo to doklado od 50% na 300%, ali od 1 h na 6 h od litra.

Na večkratno brezuspešno prigovarjanje tukajšnjega občinskega tajnika, naj pustimo občinsko doklado tudi letos po 50%, kakor je bilo vže veliko let poprej in koja je edino primerna za naš kraj, smo mu odgovorili, da je to premalo in da se morajo doklade zvišati v gornjem zmislju.

Njegov ugovor, da pridejo s tem prevelike občinske doklade, nismo upoštevali, kajti bili smo popolnoma prepričani, da če so poprej krčmarji plačevali na 50% doklado samo po 1 h, bode gotovo tudi na 300% doklado plačevali samo po 6 od 1 l.

Da se bode obč. doklada tako pobirala, nismo bili le mi prepričani, ampak tudi krčmarji sami, kajti v nasprotnem slučaju bi se tudi bili gotovo pritožili proti takemu sklepu — saj je bil razglas pibit v ta namen 14 dnij!

S tem, da bi se bili pritožili, prihranili bi veliko besedij in tajniku nepotrebnega dela. Kjer pa ni toznika, ni tudi sodnika, in tako je tudi deželni odbor potrdil naš prevdarek.

Sicer pa, kakor ni mislilo prejšnje staršinstvo s 50% obč. doklado naložiti vžitino po 3 h, ampak samo po 1 h na liter, tako nismo mislili tudi mi naložiti s 300% po 18 h, ampak samo po 6 h, kar bi gotovo tudi obveljalo, ako bi se doklade pobirale in računale po tistem merilu, kakor prejšnja leta.

C. kr. finančni organi pa niso hoteli razumeti takega postopanja in so preračunali doklado, kakor je edino pravo.

Končno naj omenimo še to, da smo to svojo pomoto popravili v toliko, da bodo krčmarji plačevali doklado tudi letos po 50% kakor prejšnja leta, samo s tem razločkom, da ne pride po 1 h, ampak skoraj po 3 h od litra, koje deželni odbor tudi gotovo potrdi.

Toliko v rešitev uganke in rešici na ljubo. —

Občinsko staršinstvo na Žagi.

Franc Rot, župan.

Anton Hrovat, podžupan, Ivan Žagar, podžupan, Ferdo Šekli, staršina, Josip Rot, staršina, Ivan Žagar, staršina.

O p o m b a: Podžupana: Anton Rot in Andrej Domevščik ter staršini: Anton Melhen in Jožef Rot, koji so bili pri sestavljenju prevdarka tudi navzoči, ne morejo podpisati, ker so v svetu.

Na Livku. — V nedeljo 29. pr. m. smo poslušali v naši cerkvi pridigo o sv. zakonu. Ali ko je prišel naš g. nunc do sredine, je rekel, da ne more izpustiti, da ne bi omenil o policijski uri. Rekel je na sv. mestu, da čez policijsko uro po gostilnah kvartajo in pijejo, in da so krivi starešine, ki ne drže policijske ure. Rekel je, da bi morali biti starešine modri kakor Salamon, da bi poznali red. Če ga ne poznaš in ga ne drže, niso poštene. Če niso sposobni za občinske može, zakaj so se dali voliti. Potemtakem so bili v cerkvi vsi starešine ošteti!

Naš g. nunc imenuje našo občino črnogorsko, celo pred oltarjem pravi, da imamo slabe poti, kakor Črnogorci. To pa ima naš gospod popolnoma prav. Pa smo vedno tako zastopani, da nam ne pomaga oni, kateri nam more pomagati, posebno za občinske poti, ki so v najslabšem stanju. Kdorkoli vidi naše

— 47 —

Brez dogme.

Roman.

Spisal H. Sienkiewicz. Iz poljščine poslovenil Podravski. (Dalj.)

Zaprši oči, sem si predstavljal, kako bi kateri od teh izvršil to nalogo in všeč mi je bila ta predstava. Toda v ostalem to ni bilo mogoče izvesti. Znano mi je bilo že naprej, da bi teta želela, naj Angelico naslika poljški slikar.

Ne imel bi ničesar proti temu, ker spomnil sem se, da na razstavah v Varšavi in Krakovu sem videl nekoliko portretov, nikakor ne slabših nego so sloveča platna za mejo. Prestrašila me je zgolj odločnost. Z obzirom na želje, kakor tudi v marsičem drugim, je moja narav povsem ženska, kadar se česa danes domislim, hočem, naj bi se to zgodilo že kar jutri. Ker sva bila v Nemčiji v bližini Monakova in Dunaja, sem jel v duhu izbirati nemške slikarje. Končno sem vlovil dve imeni: Lenbach in Angeli. Od Lenbacha sem videl nekoliko znamenitih slik, toda samo moških; v ostalem mi je bila zoperna njegova zanesljivost na samega sebe in spretnost, kakoršno sem, kot ljubitelj francoskega slikarstva, dopuščal samo Francozom. Ženska lica Angeli-ja mi takisto niso ugajala, toda naj si bo kakor hoče, moral sem mu priznati nežno roko, in prav tako je zahtevalo Angeličino lice. Vrh tega k Lenbachu bi bilo treba kreniti na stran, Angeli pa je bil blizu pri roki — okoliščina, o kateri se

sramuje govoriti človek, ki noče, da bi ga smatrali za filistra! Toda to pot mi je šlo pred vsem drugim za čas. »Mrtvi urno jašejo«, pravi pesnik, »toda zaljubljeni še urneje. V ostalem sem bil itak namenjen izbrati Angeli-ja, ter sem končno sklenil, da on naslika Angelico. V obče mi ne ugajajo slike v plesnih krilih, toda Angelico sem na vsak način hotel imeti v belem krilu z vijolicami. Hočem, naj bi se zroč na njo mamil s prevaro, da je moja nekdanja Angelica. Nočem ničesar, kar bi me spominjalo, da je gospa Kromicka. Vrh tega mi je tako krilo drago kot spomin.

Nisem mogel dočakati, da bi bila minila noč, tako se mi je mudilo spregovoriti s teto. Končno pa sem spremenil namero. Domislil sem si, ako teta naroči delati sliko, da bo trdovratno ostala pri poljškem slikarju — zato sem sklenil, darovati teti Angeličino sliko za god, ki je bil na koncu vinotoka. Očividno je, da naročim drugi izvod zase.

To noč niti trohico nisem spal, vsekako pa prištevam to noč med dobre, kajti vse ure sem imel napolnene z onimi namerami. Šele ob petih sem nekoliko zadremal, toda ob osmih sem bil že na nogah. Stopil sem k Straubingerju ter odposlal brzojavko v pisarno Künstlerhausa z vprašanjem: če se nahaja Angeli na Dunaju; na to vrnivši se domu na čaj, sem našel gospe že pri čaju in pristopil naravnost k stvari.

»Angelica,« sem ji dejal, moram ti priznati, da sem se pregrešil zoper tebe. Evo, nocojšno noč, namesto spati, sem razpolagal s tvojo usodo in sedaj prihajam s prošnjo, da bi v to določbo privolila.

Angelica me prestrašena pogleda. Morda ji je prišlo v glavo, da me zapušča pamet, ali da razode-

vam nekako obupno odkritosrčnost vspricho starejših gospa — vide pa vendar moje mirno in celo malomarno lice, me vpraša:

»Kaj si torej določil zame?«

Jaz pa se obrnem k teti.

»Želel sem iz početka, da bi bilo to iznenadenje,« sem dejal, »toda vidim, da se to na noben način ne da izvesti; radi tega rajši teti odkritosrčno povem, kakšno vezilo sem ji namenil za god.«

In povedal sem, kaj sem nameraval. Teti, ki je imela mojo in sicer kaj dobro sliko že tri leta, res nisem mogel prinesiti prijetejšega daru, zato me je zanj tudi toplo zahvalila. Zapazil sem, da je bila tudi Angelica vesela in to edino mi je zadoščevalo za vse. Takoj smo se jeli kaj živo razgovarjati, kje in od koga ima biti slika narejena, kako obleko mora imeti Angelica na sebi itd. Take reči ženske ne navadno zanimajo. Imel sem tudi pripravljene odgovore na vsa vprašanja, pri tem sem tudi zapazil, da morem pod pretvezo portreta pridobiti še nekaj razun portreta.

»Ne pobere nam to mnogo časa,« rečem. »Brzojavko z vprašanjem po Angeli-ju sem že odposlal — ter si ne mislim, da se naš odhod v Plošev radi slike preveč ne zapozni. Angelica posedi kakih štiri ali petkrat pred Angelijem; ker pa smo nameravali radi Notnagla pomuditi se nekoliko dnij na Dunaju, nam je to kaj pri roki. Krilo more Angeli naslikati po vzoru, lice pa more na petih sejah dovršiti. Treba je samo takoj odposlati Angeličino fotografijo, ono namreč, katero ima gospa Celina s seboj ter šapelj njenih las. Za lase hočem Angelico takoj prositi. Preden do-

slabe poti, se jako čudi, da so tako zanemarjene. To je res, ali tega nam ni treba praviti v cerkvi! — Svetovati bi bilo onim, da naj bolj skrbijo za občinske poti, naj store potreben korak, kar tudi pričakujemo. Gospodu nuncu pa rečemo, da drugič naj pusti starešine na miru na sv. mestu. Za policijsko uro, pa naj skrbi oni, kateri je za to postavljen in plačan.

Domače in razne novice.

Gg. naročnikom. — Obračamo se do gg. naročnikov, kateri še niso plačali naročnine, da to store v najkrajšem času; zaostali naj store tudi svojo dolžnost.

Za „povsko in glasbeno društvo“ je nabral Cenatorpi 2 K z uprizorjanjem svoje burke „Sirk“ v kavarni „Central“. Srčna mu hvala!

Prve šolske poltelje na tukajšnjih srednjih šolah skoneča v soboto 11. t. m. Počitnice trajajo do srede 15. t. m.

Silajni ples slov. bralnega in podpornega društva v Gorici se bo vršil, kakor smo že poročali, v nedeljo dne 19. t. m. v prostorih „Trgovskega Doma“. Te dni se razpošiljajo vabila. Ako se je pri vabljenju koga izpustilo, naj se oglasi za vabilo pri društvenem blagajniku ali kakem odborniku. Želeli je, da bi bila udeležba velika zlasti od strani delavskih slojev. Ples se bo vršil v novi krasni dvorani v „Trg. domu“, tako lepo dvorano imamo sedaj le mi Slovenci v mestu. Preskrbljeno bo vsestransko za ugodnost plesalcev, kakor tudi za drugo občinstvo, ker je na razpolago obsežna galerija. Delavci in prijatelji delavstva, na dan 19. t. m. v „Trgovski dom“!

Zavod za pospeševanje obrti v Gorici naznanja: Podpisano skrbništvo je sklenilo prirediti v Sežani v spodbujajo rokodelskih učencev k večjemu veselju do rokodelstva prihodnjo jesen razstavo izdelkov rokodelskih učencev iz celega političnega okraja sežanskega.

Za to izložbo veljajo posebno sledeče odredbe:

1. Pripuščajo se izdelki rokodelskih učencev katerekoli obrti, ki so dovršili prvo leto učne dobe, kakor tudi izdelki pomočnikov (asistentov), ki dovršijo učno dobo tekom tega leta. —

2. Prošnjo za dopuščenje k izložbi mora predložiti mojster potom županstva tekom prihodnjega februarja.

3. Prosto je dano rokodelskemu učencu ali njegovemu mojstru, da si izbere predmet za razstavo, in podpisano skrbništvo izjavlja, da je pripravljen podati vsak čas na zahtevo tozadevna pojasnila.

Kot splošno navodilo naj velja, da morajo biti izdelki, namenjeni za razstavo, prosti, koristni in primerni za rabo. Izključeni so vsi oni izdelki, katerih izdelovanje sloni na znanju različnih rokodelstev.

4. Izdelek mora izvršiti učenec sam brez ročne pomoči drugih.

Podpisano skrbništvo si pridržuje pravico, prepričati se o tem ali potom nepričakovanih obiskov v delavnici ali pa tudi tako, da veli izvršiti delo ali del istega pod posebnim nadzorstvom.

5. Vse izdelke, sprejete v razstavo, oceni posebna porota, in dobijo oni, katerim se prizna red „izvrstno“ (I. darilo) ali „dobro“ (II. darilo), primeren diplom, kakor tudi znesek 20 K oziroma 10 K, naložen v hranilno knjižico, ako so izdelani od rokodelskih učencev, ki dovršijo tekom leta svojo učno dobo.

Izdelki, odlikovani z redom „izvrstno“ (I. darilo), se razstavijo vrh tega še na centralni razstavi za izdelke rokodelskih učencev, ki se priredi v Gorici.

Neodlikovanci dobijo spričevalo, da so se udeležili izložbe.

Podpisano skrbništvo si pridržuje pravico, da izplača onim učencem, ki zaslužijo posebne ozire, tudi primerno odškodnino za uporabljeno blago.

6. Imena mojstrov onih rokodelskih učencev, katerim se pripoznajo prva darila, se naznanijo c. kr. kupčijemskemu ministerstvu, ter dobijo vsi mojstri odlikovanih učencev pohvalna spričevala. Skrbništvo zavoda za pospeševanje obrti v Gorici, 30. januarja 1905. Predsednik: Ernest Holzer, tajnik Anton Bisiaeh.

Gledališče Kautzky. — Sinoči je priredil znani g. Kautzky v salonu „pri zlatem jelenu“ jako zabaven in zanimiv večer. Vse točke prav obširnega sporeda so jako ugajale izbranemu občinstvu, ki se je bilo odzvalo na edino slovenska povabila po mestnih voglih. — Spored je jako raznoličen: g. Kautzky sam izvaja prvav spretno razne varke, 5-letna deklica izvaja šaljive prizore in telovadi, žongler je jako spreten, nastop golobov in psa je prav zanimiv itd. Slike iz laterna magica so tudi jako zabavne in poučna točka tega sporeda. Za 30 kr. dovolj zabave! — Danes večer bo druga in zadnja predstava. — Ker je gospod Kautzky naš človek, priporočamo še posebej današnjo predstavo.

Telovadno društvo „Solčanski Sokol“ v Solkanu je imelo svoj redni občni zbor dne 1. svečana 1905.

Od zadnjega občnega zbora dne 21. septembra 1904. je pristopilo 31 novih članov, umrl 1 član. Društvo šteje danes 108 članov.

Stroškov je imelo društvo . . . K 1107—

Dohodkov „ „ „ „ „ 1273-59

Torej prebitka v blagajni . . . K 166-59

V novi odbor so bili voljeni: starosta brat Doljak Ivan, podstarosta brat Zavrtanek Josip, načelnik brat Leban Ivan, tajnik brat Primožič Josip, blagajnik brat Komel Fran, odborniki: bratje dr. Franko Alojzij, Ličar Andrej, Luznik Andrej, pregledovalca računov brata Golob Izidor in Fon Štefan.

Telovadba se od zadnjega občnega zbora ni vršila vsled pomanjkanja telovadnice; glavna naloga novega odbora bo, skrbeti za

to, da si društvo kar hitro mogoče zgradi svoj lastni dom.

V Mirnu je imelo tamkajšnje „katoliško“ del. društvo svoj letni občni zbor. Stroškov so imeli le za 15 K manj kakor dohodkov. O kakem dobitku društva ni govora. Sklenili pa so, da naj se ustanovi izobraževalno društvo za delavke, sklenili so ustanoviti „Čebelico“ in strokovno organizacijo za delavce. Kar se tiče delavk, je pač nesmisel ustanovljati tako društvo za par delavk. Ali nekaj drugega mora biti tu vmes. Ustanovlja se namreč „Čebelica“, kaj je „Čebelica“, je povedano v drugi notici. Skladati bo treba denar, za to so pa ženske najboljše. Če ne bo delavk, spravijo pa druge ženske v društvo. Lov na vinarje in krone. Koliko bo imel delavec ali delavka od „Čebelice“? Strokovno organizacijo so sklenili pa tako radi lepšega — o kaki organizaciji na katoliški podlagi sploh ni govora, ker to, kar napravijo črni politiki, pač ni strokovna organizacija. Za tako organizacijo je treba drugih moč, potem pa tla morajo biti za to! — Zakaj pa niso sklenili tudi odseka, ki bi učil, kako se ima ljudi napadati. Dosedaj so se obnašali jako surovo in so napadali ljudi — torej bi bil umesten odsek, da se kaj ukrene: ali se še napada ljudi naprej ali se naloži članom pokora, da morajo za nekaj časa prenehati s takim napadanjem! Pa tudi neko veselico hočejo prirediti; pevovodja je nekdo, ki pred letom dnij še pevec ni bil. Obeta se pa krasna veselica — z otročjimi pesnimi. Mladi pevci, ki se morajo mučiti, so usmiljenja vredni.

Zgodilo pa se je še nekaj posebnega. Župnik P. se je odpovedal predsedništvu in nadaljno izvolitev odklonil. Nov predsednik je neki Jože Cotič. Ali ostane župnik v ozadju društva kot neviden spiritus agen, ali pa ga je sram, načelovati društvu, katerega člani so se pokazali že v prav čudni luči?!

„Čebelica“. — Kaj je to „Čebelica“? „Čebelica“, to je klerikalna denarna naprava. Člani kakega „katoliškega“ društva vlagajo v „Čebelico“ denar, vlagajo in vlagajo, to vemo, če kaj dobijo nazaj, brez obrestij ali z obrestmi, pa ne vemo. Po takih „katoliških“ društvih, kjer imajo „Čebelico“, vlagajo udje vsakih 14 dnij najmanj po 20 vinarjev, prihranjeni denar pa sme član vzdigniti šele potem, kadar preseže tisočkrat vloženi znesek. Trda odločba pa dobra past! Če pase take „Čebelice“ kak politikujoči duhovnik, si že lahko mislimo, kake se jim godi. Nič boljše ni, če so v rokah kakega neposvečenega klerikalca.

Tako „Čebelico“ snujejo tudi v Mirnu. Na občnem zboru „katol.“ delavskega društva so sklenili, ustanoviti jo.

Mi že naprej svarimo pred to „Čebelico“, ker se zna pokazati, da je le — trot!

Novo pevsko društvo se snuje v Mirnu. V nedeljo bo baje ustanovni občni zbor. Ime mu hočejo dati „Svoboda“. Namen bi bil go-

jenje petja in izobrazbe. — Ali je res potrebno tako društvo? Ali ne zadostuje „Vipava“?!

Za kip Matere božje je nabiral, in sicer za kip v „Sol. domu“, neki 27-letni Alfonz P., bivši študent na tukajšnjem gimnaziju. Napravil je okrožnico, podpisal pod njo dr. Gregorčiča in Berbuča, potem pa hodil po goriški okolici ter nabiral prispevke. Nabral je okoli 37 K, ko je poskušal svojo srečo v mestu, so ga pa prijeli ter poslali v zapor.

Premog, ali nekaj takega, so našli v Dolu pri Opatjenselu. Dobivajo ga semtertje med gruščem. Gori dobro. Sedaj nameravajo kopati, da bi prišli morda do kake žile.

Finančna uprava, torej c. kr. urad, pobira užito, no le na nemško-laških tiskovinah, pisano pa je na teh le nemško. Pa tudi slovenska imena kvarijo c. kr. finančni organi! Čemu vendar tako preziranje slovenskega jezika! To je škandal, da mu ga ni para. Slovence plača pošteno užitinno, naj se mu da tudi pošteno potrdilo, ne pa takega, katerega ne razume. Seveda porečejo zopet, da se nikdo ne pritoži ter da ne zahteva slovenskih tiskovin, toda treba vpoštevati, da je čas drag in da vsak pač sme pričakovati, da bo c. kr. urad sam spoštoval tiste, ki mu donajajo denar, ter jih poslužil v slovenščini, kakor pritiče. Zato apelujemo danes na finančno upravo, da neha hitro prezirati, zapostavljati in zaliti Slovence, kadar pobira od njih denar; če pa finančna uprava noče tega z lepa storiti, potem pa naj prizadeži v raje nazaj finančnim organom tiskovine v tujih jezikih, rekoč, da sprejmejo le slovenske. — Za vsako drobtinico ravnopravnosti se moramo posebej boriti!

Posnemajmo jih! — Lahki prirejajo vsak predpust po raznih krajih plese, katerih čisti dobiček je namenjen zloglasni „Legi“. Ali storijo pa za njo jako veliko. Če je kaj za „Lego“, je vse po koncu! Vse kipi, vse je navdušeno, vse hiti na ples za „Lego“. — Tako bi moralo biti tudi pri nas med Slovenci. Koliko je letos predpustnih veselje, plesov itd.! Ko bi bil le en del namenjen naši družbi sv. Cir. in Met. — koliko dohodkov bi lahko dobila družba! — V tem oziru bi bilo pač prav, če bi posnemali Lahe in tržaške Slovence, ki prirede velik ples na korist družbi sv. C. in M., kakor naznanjamo na drugem mestu. Pomagajmo si sami!

Tečaj za stenografijo. — V Gorici se otvori tečaj za laško stenografijo, in sicer se bo vršil v prostorih trgovske in obrtne zbornice. Tudi deželni zbor je dal podporo. Podučeval bo deželni uradnik Planiseig. Pa za Slovence?!

Tečaj za šivilje v Gorici je bil otvorjen po inicijativi društva za pospeševanje obrti v ponedeljek.

Za „korso“ na pustni torek. — Sešel se je odbor, ki je poskrbel lani „korso“ na pustni torek, da določi, kako se ima vršiti letošnji „korso“. Baje ni prišel ta odbor do nikakega zaključka, in prireditve prevzame društvo „Progresso“.

(Dalje v prilogi.)

spemo tjekaj, Angeli napravi splošni očrtek — a potem delo samo konča.

Moglo je do neke stopinje tudi biti res tako, kakor sem dejal; prosé vendar za šapelj Angeličin las, sem računal na to, da nobena teh gospa ne ve dobro, kako se delajo portreti. Oni šapelj las sem namreč hotel imeti zase, ne pa za Angelija, kateremu bi mogel služiti v porabo zgolj v slučaju, ko bi imel biti portret narejen le po fotografiji, česar pa se Angeli ne bi hotel lotiti. Toda jaz sem predstavil to stvar tako, kakor bi od tega šapelja las bila odvisna usoda portreta. Dve uri po zajutreu sem dobil odgovor na svojo brzojavko. Angeli je prebival na Dunaju, kjer je izdeloval portret kneginje M. Brez odloga sem mu napisal pismo ter pridejal Angeličino sliko, katero sem dobil p i gospej Celini; na to, vide Ang. lico, sprehajajočo se po vrtu vile, sem šel k njej.

»A tvoji lasje?« sem ji dejal. »Pismo hočem pred drugo uro odposlati.«

Stekla je v sobo ter se črez trenutek vrnila s šapeljem las. Meni se je nekoliko roka tresla, ko sem jih jemal od nje, toda zrl sem ji naravnost v oči in jo vprašal s pogledom:

»Ali si domišljuješ, da si jaz le zase želim tvojih las, da bodo zame nekaj najdražjega od vsega, kar imam?«

Angelica mi ni odgovorila ničesar: le trepalnice je povesila ter zardela kakor deklica, ki prvič v življenju čuje izpoved ljubezni. Vganila je moj namen. Jaz sem si domislil, da za en dotikljej njenih ust bi se splačalo dati življenje. Ljubezen do nje se ojačuje v meni časih do te stopinje, da se spreminja v bolelost.

Sedaj imam tudi košček njenega fizičnega bitja. Dobil sem ga z zvijačo. Jaz propovednik življenja,

jaz skeptik, jaz, ki se vsaki hip vidim in analiziram — se poslužujem zvijače, dejanj in občutkov goethejevega Siebla.

Toda pravim si: v najhujšem slučaju sem sentimentalni in smešen. Kdo vé, če mar ni stokrat neumnější, smešnejši in revnejši v meni drugi, nesentimentalni človek, kateri vse privaja do samozvesti in vse razkrajja. Angelica je povsem podobna cvetki, katero obtrgavajo. Kviri se po njej najpogostejše lepota življenja — a na to tudi sreča, ali to, kar edino ima smisel.

Dne 22. velikega srpana.

Po končanem zdravljenju gospe Celine smo čakali cele tedne, da vročina v dolinah odjenja, in pričakali smo grozno slabo vreme. Sedaj znovi čakamo na prvi jasnejši dan, da odrinemo na Dunaj. Že cele tri dneve vlada tu prava egiptovska tema. Oblaki, ki so se že teden dnij poprej zbirali na vrhovih gora ter trosili ondi sneg in dež, so se splazili z onih visokih gnezd in spustivši se nad Gastein, pokrili s svojo težko odejo vso dolino. Sedaj živimo v taki megli, da je celo opoldne težavno najti pot od Straubingerja v našo vilo. Vse je enako pokrito: hiše in drevesa, gore in sipovi. Oblike so se raztopile in izginile v belkasti, vlažni megli, ki leži na zemlji, ali nekoliko tudi na dušah. Od druge ure popoldne sedimo pri prižganih svetilnicah. Moje gospe so že pospravile svoje reči. Bili bi že odšli, navzlic megli, ko bi ne bili gorki potoki pokvarili na nekem mestu za Hofgasteinom poti. Gospo Celini je začela zopet glava boleti; teta je prejela pismo od starega Hvastovskega, ki je sporočal o žetvi, radi česar se je sprehajala večino dneva s širokimi koraki po obednici, razgovarjaje se s Hvastovskim in oštevaje ga. Angelica je bila danes zarano jako slaba. Priznala nam je, da se ji je zvečer sanjalo

o onem kretinu, katerega sva srečala na poti v Schreckbrücke. Sprebudivši se ni mogla več zaspati, in ostane noči je prebila v nervoznem strahu. Čudna stvar, da je pogled na tega nesrečnega napravil na njo tak vtis. Potrudil sem se zatreti ga z veselim razgovorom, kar se mi je deloma tudi posrečilo; od časa najinega dogovora pri Schreckbrücke je Angelica neprimerno veselejša, mirnejša in srečnejša.

Jaz zopet vspricho tega nimam poguma mrmrati, dasi mi večkrat prihaja v glavo, da odnošaj med nama se opira na to, da ga sploh ni. Sklepaje dogovor, sem dobro vedel, kaj sem hotel, in kako obliko pridobé najini občutki, a sedaj se te oblike razpršujejo, kakor bi jih tlačila prav ona magla, ki v tem trenutku zakriva Gastein. Neprestano čutim, da mi Angelica ne priznava tega, kar mi pripada, jaz pa je ne smem nič prositi. Ne smem morda radi tega, ker vsaka borba vtrjuje človeka, ali kaj še le borba za ljubljeno osebo; jaz pa sem jo nadaljeval že pol leta, a ničesar si še nisem priboril; izčrpal pa sem svoje moči: do te stopinje, da si sedaj želim miru za vsako ceno. ne pa takega napora brez uspeha.

Toda morda se nahaja tudi drugi vzrok. Ako to stanje reči ne odgovarja povsem mojemu pričakovanju, vidim vendar, da mi pridobiva Angelico. Njej se dozdeva, da jo sedaj bolj plemenito ljubim, torej me tudi ona ceni, ne smem reči ljubi še bolj radi tega. Navzlic popolnemu pomanjkanju unanjih pojavov čutim, da je temu tako, in to mi dodaja moč, kajti pravim si: »Ker na ta način njeno čutilo raste, torej vstrajaj in se ga drži in nemara še včakaš trenutek, ko preraste njeno uporno moč.«

Ljudje sploh, a zlasti ženske, si mislijo, da je tako imenovana platonična ljubezen neka posebna vrsta ljubezni, ki je neizmerno redka in neizmerno

Odbor ženskega in moškega zbora „Pevskega in glasbenega društva opozarja s tem še enkrat p. n. gg. pevke in pevce, da se bo vršila danes ob 8½ zvečer plesna vaja v pritličnih prostorih „Trgovskega doma“. Vstop k tem vajam imajo le pevke in pevci ter po njih vpeljeni gostje.

„Goriška Čitalnica“ bo imela v soboto ob 8½ zvečer v svojih prostorih plesni venček. Vstop dovoljen le udom in vabljenim gostom. Oprava salonska.

Št. Andrež. — „Soča“ se zadira, ljudje, ki ne uživajo nobenega spoštovanja, posebno ostudna in polna nesramnih obrekovanj sta bila dopisa, mastne laži, ostudni napadi — tako obdelava županov dopisnik iz Št. Andreža poštene ljudi, čistih rok, čistega srca, in resnico, čisto resnico imenuje mastno laž. Lep gospod! Kdor tako piše, dokazuje, da se zaletava v resnico. Ali zaletava se zaman, o tem naj bo prepričan.

Kadar naredi župan v Št. Andrežu kako nerodnost ali kaj bujčega, pa to vzbudi nevoljo in ogorčenje po občini, ter se da temu tudi duška v časopisih, pa se oglasi par starušin, ki izrečejo županu zaupnico. Tako je bilo tudi sedaj, ko je bil vpriporil škandalozno gonjo proti pevskemu in bralnemu društvu. V soboto je bila seja. Vstal je starišina Jožef Lutman, vulgo Ciberto, ter bral in bral dolgo časa neko od znane roke pisano klobaso — v kateri se je pelu slava županu. Ciberto je vzdihnil med drugim: „Kdo ni bral v dveh „Sočah“ dopise iz Št. Andreža?“ (Odgovor: Ciberto!) V sredi klobase je obsodil društvo, da širi po okolici strup upornosti, ter izrekel mu je grajo. (Nó, sedaj je pa „kompleno“ društvo! Ciberto ga je zadavil.) Na koncu je stavil resolucijo ter tako zašpilil klobaso — protestoval je proti „izbruham in grdim napadom na župana.“ Popolnoma odobruje njegovo postopanje kot popolnoma pravilno. (Popolnoma napačno, g. Ciberto) — in konec je bil. Da se ne bi vedelo, kdo je glasoval za resolucijo, jo župan odstranil iz dvorane občinstvo. Proti so bili trije starišine. Med tistimi, ki so glasovali, je več analfabetov, ki torej niti ne vedo, zakaj je bilo pravzaprav potreba zopet izreči zaupnico županu! — Znamenito je to, da v isti seji je postal on starišina občanar, drugemu se je dovolil „parton“, tretjemu pa pot pri njeni! Roka roko niva!!

Sedaj pa še nekaj! Nam se je sporočilo, da dopisi iz Št. Andreža župana strašno grizejo. Verjamemo, da bi se jih rad otresel. Pretil je tudi s tožbo in poslal k nam celo parlamenterja, ki naj vpliva, da se neha pisati proti njemu — češ, če ne bo pa tožba pela. Taki grožnji se moremo pač le smejati! Če pa hoče imeti mir, naj miruje on ter pusti društvo pri miru, pa bo videl, da se ne bo nikdo v njegovi občini dvigal proti njemu. To je prava pot. — Če hoče kreniti na njo, prav, če ne krene, se pa zopet vidimo!!

Kolesarsko društvo „Gorica“ je imelo v proslavo 10-letnice plesni venček v „Trgovskem

domu“. — Udeležba je bila obilna. Plesalcev ni bilo preveč, ali galerija je bila dobro zasadena. Tudi v restavraciji je bilo jako zabavno. Zanimiva polževa dirka (7 dirkačev) je končala s tremi dobitki. I. darilo je dobil g. Čuk Elija, II. dar. g. Ivančič Ninus, III. dar. g. Jeretič Albin.

Ker je bil to v 5 dneh že drugi slovenski ples v „Trgovskem domu“, se je mislilo, da bo udeležba slabša. Toda velika je bila ljudij, ki 1. t. m. niso bili v novih prostorih, in te je vlekel tjakaj novi naš dom, da vidijo in se ga radujejo.

Dostavek. — Pri tej priliki creba grajati čin, ki je praven — škandal in katerega ni mogoče zamolčati. Kolesarsko društvo je slavilo svojo 10-letnico s plesom v „Trgovskem domu“, torej je tu združen narodni moment z narodnogospodarskim, saj je nastal „Trgovski dom“ pod devizo: Svoji k svojim! — Toda vkljub temu, da sta v Gorici dve slovenski tiskarni, je tiskala vabila in plesne rede laška tiskarna ter si dela ta narodni greh tudi pošteno plačati. Tarif „Goriške zrne“ je bil za 11 Knjiži, „Narodna“ bi tudi ne bila dražja. Kolesarsko društvo naj obračuna s krivci tako, kakor tako dejanje edino zasluži. Pred plesom nismo hoteli tega škandala omenjati, ker bi gotovo jako škodovali plesu, danes pa pravimo: Naj se ne dogodi več kaj takega!

Polom konsumnih društev v selški dolini (na Gorenjskem). — Pod tem naslovom je priobčil „Gorjencec“ poučen članek, kako so se snovala in kako so porokala konsumna društva v Bukovščici, na Česnjici, v Seleh in v Železnikih. Vstanovitvi vseh teh konsumov je kumoval sam dr. Krek. Ta je bil tako prepričan o uspehu teh konsumov, da je nekemu naprednjaku iz Sele rekel: „Čez deset let ne bo nobenega trgovca več“. No, še predno je minulo deset let, je hudič vzel vse konsume. Seveda — dr. Krek ni imel nobene škode, nekateri klerikalni podrepaniki so celo obogateli, na pr. predsednik konsuma v Železnikih, škodo so imeli le kmetje. Prav pravi članek: Ker so konsumna društva sedaj porokala, je to dokaz, da ljudstvo v resnici ni klerikalnega mišljenja, ampak le vsled terorizma duhovnikov še klerikalno voli, prav tako, kakor se je v začetku vsled terorizma duhovnikov in drugih podrepanikov dalo vpisati v konsume. Ko pa ljudstvo izpregleda, da klerikalci z volitvami uganjajo ravno take goljufije kakor s konsumi, potem jim ljudje tudi pri volitvah pokažejo hrbet. Takrat bo polom številka 2.

Davčnega eksekutorja pusti na miru! — Pri sodnji v Trstu se je vršila te dni razprava radi žalovanja časti. Jos. Rebec iz Sežane je namreč 1. in 3. dec. žalil in napadal davčnega eksekutorja. Sodnija je prisodila Rebecu 5 dni zapora in troške, 84 K, mora plačati. Služba eksekutorja pač ni lahka, jeziti se na njega, če vrši svojo dolžnost, tudi ni prav. Pač dela le, kar mu je ukazano.

Nedeljski počitek. — Po določbi namestništva se urejuje nedeljski počitek tako-le: trgovcem s svežimi cvetkami je dovoljeno delati in prodajati celo nedeljo; brivci v Gorici smejo delati v nedeljo do 3 pop., za časa predpusta smejo delati povsodi celo nedeljo. V Gorici morajo zapirati brivci svoje brivnice meseca julija in avgusta opoldne; peki smejo delati v nedeljo do 7. zjutraj ter od 10 ponoči naprej, slaščičarji do opoldne, zvečer od 10. naprej; mesarji smejo imeti odprto do 1. pop., delo v konjskih mesnicah neha opoldne; prodajalci klobas, salama itd. smejo delati do opoldne; mleko se sme prodajati celo nedeljo; delo v pisarnah pri produktivni industriji je dovoljeno le od 9. do 12. op. V trgovinah z jestvinami se sme delati ob nedeljah v Gorici po 6 ur; od 6. zjutraj do opoldne; meseca julija in avgusta so prodajalne zaprte. Slično za druge stroke.

„Neljuba pomota“. — „Prim. list“ je bil priobčil neko Stritarjevo pesem v podlistku, katero so našli prepisano po rajkum realcu Mašiču med njegovimi knjigami, ter jo proglasil za njegovo; sedaj se sicer izgovarjajo, da je bila le neljuba pomota, ali krivda je ta, da rimski dohtarji Pavličeve vrste ne poznajo prav nič slovenske literature. Res, da se ne more vedeti končno, katerega pesnika baš je ta ali ona pesem, toda razločiti se more pač hitro, da tako uglašeno pač ne more pesniti mlad realčni dijak. Saj ve vendar dr. Pavlica, kako mu gre trda pri pesmih o Materi božji na Sveti gori!! — Namesto da sedaj uganjajo farji take neslanosti z dijakom najboljšega spomina, so imeli takrat pri pogrebu poskrbeti, da bi se ga bili mogli udeležiti dijaki Gorice, ne pa da so morali prej v Ajdovščino na vlak!

Izzivanje z laškimi trobojnicami. Iz Svinega na Vipavskem nam poročajo, da so skončali 4. t. m. predor nad Branico na Meliščah. Pri delu so bili večinoma Lahi iz kraljestva in iz Tirolske. Po skončanem delu so okrasili predor z laškimi zastavami, kar je silno razburilo sicer mirno domače prebivalstvo. V nedeljo se je tega izzivanja zdelo dosti Braničarjem, zbrala se je množica ter poteptala vse okraske predora. Tudi iz Svinega se je napravljala množica da protestira proti izzivancem, ali se jim je odsvetovalo, češ, da bi dobili hitro več mesecev zapora! — To je nečuvstvo izzivanje. Kaj dela politična oblast, da dopušča tako izzivanje.

Jeden mrtve, trije ranjeni. — V Devinu sta šla 6. t. m. Iv. Legiša, star 30 let, in I. Arčon, star 24 let, od gostilne do gostilne. Zvečer okoli 8. sta se sprickala na cesti in se začela pehati. Prišel je 21 letni Jak. Podbernik ter se vmešal v prepir. Pritkel je še brat Legišev in Arčonova mati, hoté jih pomiriti. Ali Podbernik je potegnil nož ter začel mahati okoli sebe. Zadel je Iv. Legišo v trebuh, da je padel mrtve na tla, ranjeni so tudi Iv. Arčon na desni roki težko, mati Arčonova in Jos. Legiša v nogo. Iv. Arčona so pripeljali v Gorico v bolnišnico. Morilca so zaprli v Tržiču.

Pomladanske orožne vaje. — Iz naredbe o vajah povzemamo te-le važnejše določbe: Poljedelci, oziroma delavci na kmetijah, se smejo klicati k vajam ob času, ko ni setve oziroma važnejših poljskih del. Na dobo 28 dni naj se poljedelci k vajam sploh ne kličejo. Utemeljene prošnje za poziv k vojaškim vajam, kakor tudi za preložitve morajo vojaške oblasti ugodno reševati. Kdor ne pride k vaji vsled lastne krivde, bo poleg kazni moral opraviti še 28dnevno orožno vajo. Če hoče kdo orožno vajo že letos, namesto prihodnje leto opraviti, se mu ugoti, če za to prosi. Vsi oni, ki so služili kot enoletni prostovoljci, morajo delati 28dnevno orožno vajo.

Pometanje pred nekaterimi prodajalnici v mestu se vrši dosledno okoli 8. ure zjutraj. Cel oblak prahu se zavali pasantu v obraz, ko gre mimo kakega učenca, ki pometi, da se mora zakriti ali pa bežati na sredo ulice. — Po celem svetu se borijo dandanašnji proti jetiki, pri nas v Gorici, katero naši Lahi tako proslavljajo, pa se dopušča, da se godi še kaj takega. Kaka nevarnost tudi za mladino. — Za odpravo tega strašnega pometanja se ne zmeni nikdo. Higijena, kje si?!

Proti troškom za kaplana. — V Višku ob meji je zavrnilo starišinstvo soglasno, razven jednega glasu, zahtevo dekanovo, da naj plača občina kaplana-pomočnika, ker meuda on radi bolehavosti ne more opravljati redne službe. Proti so glasovali tudi klerikalni starišine. Postavili so se na to pametno stališče, da naj plača dekan sam namestnika, če ga potrebuje, ne pa da bi občina trpela nove troške.

Izpred sodnije. — Pri tvrdki Sard-Lenassi je uslužben za pisarja neki 30 letni R. Cechini, seveda Lah iz kraljestva. V nekem pogovoru o vojni je rekel, da če bi napočila vojna z Italijo, bi šel on takoj domov, da bi se bojeval v vrstah prostovoljcev proti Avstriji. Ker je nekdo drugi omenil, da ni mogoče, da bi se vezi med Avstrijo in Italijo sedaj toliko razvezale, da bi prišlo do vojne, je baje izrekel besede, s katerimi je žalil našega cesarja. Pri sodnji pa se ni moglo to dognati tako, da bi ga obsodili. Bil je obtožbe oprošten.

Neki P. R. Frenzel iz pruske Šlezije je ponaredil neki certifikat, s katerim je hotel slepariti ljudi. Prisodili so mu mesec dni ječe.

7 mesecev trde ječe s postom vsak mesec je dobil J. Remec, ki je bil obtožen, da je prodajal kože, zaupane mu od tvrde I. Colledani v Gorici, ter denar porabil v svoje svrhe. Škode je 1050 K.

Ogenj je bil nastal na hribčku Baldassa pri Gradišču ob Soči. Zgorelo je okoli 50 drevesc. K sreči so prihiteli hitro gasiti nekateri ljudje, in so tudi pogasili. Bati se je bilo večje škode, ker se je ogenj čudovito hitro širil.

Nesreča na goriškem kolodvoru. — V soboto pop. je prišel 30 letni železniški uslužbenec M. Budal pri premikanju vozov med vozove tako nesrečno, da ga je skoro zmastilo. Nesrečnika so prenesli v tukajšnjo bolnišnico.

plemenita. To je preprosta mešanica pojmov. More sicer obstajati platoničen odnošaj, toda platonična ljubezen je prav tak nesmisel, kakor luč brez svetlobe. Celo ljubezen do mrtvih oseb obstoji iz koprnjenja, obenem za njih dušo, kakor za njih zemeljsko postavo. Odnosaži te vrste med živčimi pa je resignacija. Jaz nisem hotel lagati, rekoč Angelici: »Ljubiti te hočem tako, kakor bi bila že umrla.« Toda resignacija še ne izključuje nadeje. Navzlic tolikim prevaram, navzlic vsemu prepričanju, da je vsa nadeja brezuspešna, da je naš današnji odnošaj zgolj etap (postaja) na poti najine ljubezni, morem si ponoviti stokrat: »prevara! prevara!« ne znam pa se vendar otresti nadeje, dokler se ne otresem koprnjenja. Te reči so neločljive. Privolil sem v tak odnošaj, ker sem bil primoran, ker sem imel rajše takega, nego nobenega, toda navzlic vsej odkritosrčnosti prav nehote ga smatram za svojo igro, za svojo diplomacijo, katere cilj je popolna, ne pa polovična sreča.

Kar me pa vendar vstavlja, čudi in muči, česar preprosto ne razumem, je to, da sem na tej poti po bit. Moja zmaga leži v megli prihodnosti ter je podobna nekakemu okretu, prevari, med tem ko se jaz sedaj z vso svojo spretnostjo, z vsem poznanjem življenja, občutkov, diplomacije, čutim naravnost poraženega od tega bitja, ki je mnogo preprostejše od mene, ki se mnogo manj zaveda taktike življenja, ne preračuni toliko vsakega koraka. Porazen sem — ni mi kaj reči! Kaj je namreč najin sedanji odnošaj? Evo, v istini je to odnošaj ljubeče se rodbine, torej to, kar si je želela ona, česar pa jaz nisem pozelel. Nekoč sem plaval z nevihto ter se razbijal neprestano, ali vsaj sam sem krmaril svoj čolnič. Sedaj pa Angelica vodi oba — in plavam tihejše, naravnost, samo to čutim, da plavam tjakaj, kamor si ne želim plavati.

Sedaj razumem, čemu mi je podala obe roki brž ko sem ji omenil ljubezen Danteja do Beatrice. Radi tega, da bi mi kazala pot. Ali ona bolje in globlje preračuna vse nego jaz?

Ne! ne poznam bitja, ki bi bilo za nekako preračunjenje manj sposobno nego ona, torej tega ne morem dopustiti; takisto se tudi ne morem otresti misli, dotikajoče se česa mističnega, da je to tako, kakor bi kdo drugi računal namesto nje.

Vse, kar me obkoljuje, je nekako čudno. Čudno je tudi to, da sem se dal tako omejiti, da sem sam izmislil ta odnošaj, ki tako nasprotuje moji naravi, mojim nazorom, mojemu najunetnejšemu koprnjenju. Ko bi mi bil kdo rekel poprej, predno sem spoznal Angelico, da me napadejo kedaj to vrste misli, bil bi ga smatral za bedaka in imel bi za kak mesec dovolj gradiva, da bi se rogal takemu preroku in samemu sebi. Jaz — v platoničnem odnošaju! Še sedaj se bi časih najrajše smejal in rogal sam sebi.

Samo to čutim, da me je privedla revščina do tega.

Dne 23. velikega srpana.

Jutri odidem. Nebo se jasni in veter piha od zahoda, kar napoveduje lepo vreme. Megla se je zvila v dolge, belkaste valove, ki so se raztegnili po rebrih gora ter se pomikajo polagoma preko brežin v podobi vojaških levijatanov. Z Angelico sva se šetala po Kaiserwegu. Zarano mi je prišlo v glavo vprašanje, kaj bi se bilo zgodilo, ko bi ta odnošaj, v katerem živimo, nehal Angelici sami zadoščevati? Jaz nimam pravice, da bi prestopil mejo ter se bojim, češ kaj, ko bi tudi ona isto mislila? Prirojena ji sramežljivost in bojzljivost sta tvorili za njo nepremagljivo oviro; ko bi pri tem še sodila, da jo dogovor isto tako veže kakor

mene, — ne razumela bi se nikdar — in trpela bi zaman.

Zaglobivši se še močneje v to zadevo, sem spoznal vso ničevnost podobne bojazni. Ona, kateri se zdi celo ta platonični odnošaj kaj preveč obširen, katera ga vedoma ali nevedoma omejuje, katera mi celo v teh mejah ne priznava tega, kar mi pripada, bi se imela prostovoljno in prva strinjati, da bi mi prva priznala večjo pravico?

Ali vendar bo človeška duša bržkone še v peklu gojila nadejo. Navzlic očitivni nemožnosti sem sklenil zavarovati se proti vsakemu slučaju, in povedal sem Angelici, da ta dogovor veže samo mene, a ostalo je vse odvisno od njene ljubezni.

Hoti sem ji tudi povedati še dokaj drugih rečij, namreč to, da se mi godi krivica, da moja duša potrebuje na vsak način in brezpogojno iz njenih ust besedo: »ljubim« in to ne enkrat, marveč pogostoma, vsaki dan; da zgolj ob tem morem živeti in se s tem vzdržati na višini. Toda Angelica je bilo to jutro tako vesela, tako svobodna in tako prisrčna do mene, da nisem imel poguma, skaliti to njeno dobro voljo. Včeraj nisem mogel razumeti, čemu me to bitje, tako preprosto, nadvladuje in premaga celo na tem polju, na katerem, po človeški sodbi, bi imel biti jaz zmagovalec. Danes mi je to jasnejše — in imam zelo otožno hipotezo: evo, jaz jo ljubim bolj nego ona mene.

Poznal sem človeka, ki je imel navado reči: »Zase se ne menim.« Ne bilo bi nič čudnega, ko bi tudi jaz začel ponavljati isto. Zakaj, ako me navdaja časih volja, odvreči kaj od sebe, kar mi pali usta nalik go-rečemu zublju, a vidim, da morem s tem razpršiti njeno veselost, njen smeh, skaliti njeno dobro voljo — pa rajše molčim. Kolikokrat se zgodi to!

(Dalje pride.)

Trgovsko in obrtno društvo. — Jutri bo občni zbor ob 2. pop. v hotelu pri zlatem jellu. Vzdržujemo se za danes vsake kritike, ker bo za to še dovolj prilike. — Rečemo le: nesrečnemu spanju je sledila še bolj nesrečno vprizorjen zdravitev, ki ne obeta uspeha. Kjer nameni niso čisti, tudi uspeha ni mogoče pričakovati. Opozarjamo le udeležence, da bomo znali dati vsakomur, kar mu tiče. V motni vodi pa ne bo nihče ribaril!

Ples v Idrskem. — „Bralno društvo“ v Idrskem pri Kobaridu bo imelo ples 12. t. m. v prostorih gostilničarja in trgovca Josipa Volariča. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Bralno delarsko društvo „Orel“ v Ročinju priredi dn 12. t. m. ples v dvorani g. Andreja Dugar. Svira godba 8 mož iz Brd. K obilni udeležbi — ujudno vabi — odbor.

Brez središtev. — Na policijo je prišel neki 36 letni Ivan Jurič iz Dalmacije, ker je brez dela in brez središtev. Poslali so ga v zapore. **Javni ples** priredijo fantje v Še pasu dne 19. febr. t. l. v prostorih pri Kumarju Josipu. Svira oddelek šempaske godbe.

Ušel je neki vojak, in sicer se je preoblekel v Zdravščini za Kamelovo hišo, v civilno obleko, potem pa zbežal. Obleko so našli tam pozneje ter jo izročili vojaški oblasti.

Pozar. — V Fiumičelu v Furlaniji je gorelo v hlevu A. Seravale. Zgorel je hlev, 2 konja, razno orodje, krma in sosednja hiša. Škode okoli 5000 K.

Tri tatice prišli. — Policija je prejela 3 mlade tatice: 15letnega Ivana Šuligoja; 14letnega Al. Pertota in 15letnega J. Štrosarja, ker so pokradli razne reči, cigarete in razno sadje. V zadnjo svrhu so vlomili v barako na izvoznem trgu, kjer je imel shranjeno svoje sadje K. Lavaroni.

Klobuk zamenjen. — Na kolesarskem venčku v Trg. domu je bil v garderobi zamenjen neki klobuk. Tisti, ki nima svojega klobuka, naj se oglasi pri slugi Rejcu v „Goriški ljudski posojilnici“.

Delo v predoru v Bohinjski Bistrici. — Delo v predoru gre h koncu. Minerji, večinoma Primorci, sklanjajo svoje delo v štirinajstih dneh, izdelujejo namreč že zadnjo: 114 kompado. Pravijo, da je v tej najt. kamen, izključno samo kremen. Kapo te kompade, Primorec, že več kakor 12 let ni delal niti en dan pri solnčnem svitu. In vendar je vkljub napornemu delu vedno zdrav, vesel in zadovoljen. Lepe novice so si marsikateri delavec — posebno minerji prislužili in prihranili. V obče imajo ti najboljši zaslužek. Saj je njih delo najbolj nevarno in težavno! Ta tudi ponosni so minerji na svoj poklic, dobro vedo, da so oni pravi podzemeljski pionirji. Od njih napredka pri delu zavisno je vseh drugih delo.

Konec štrajkov v Nabrežini? — Novo sestavljeni delarni red in tarifo je sprejelo kakih 30 klesarskih in likarskih pomočnikov, v gradiščanskem okraju je sprejelo red in tarifo 40 delavcev. V novem delavnem redu je izpuščena le točka, da oni delavci, kateri niso organizovani, se ne sprejemajo v delo. Gospodarji se nočejo vezati na organizirane delavce, ali nikdo pa ne misli na to, da gospodarji ne bi sprejemali v delo organiziranih delavcev; gledajo le na sposobnost delavca. Organizacijo prepuščajo delavcem samim, sprejemajo pa po potrebi, ali je kdo organiziran ali ne. Novi tarifi ne nasprotuje nihče. — Klesarski mojstri naznanjajo, da so delavnice odprte ter da je svobodno vsakemu delavcu vstopiti v delo, sprejemši novi red in tarifo za dobo 5 let.

Oddelek veteranskega društva v Kamniah priredi v tekočem letu meseca junija veliko veselico. Glavna točka veselice bo tombola z 12 dobitki v blagu in kmetijskem orodju. Natančen vspeh ob svojem času. Odbor.

Priprazil se je bil neki 20 letni govedič Podturnem v hišo, kjer prebivajo tri sedna dekleta. Počasi je stopil v spalno sobo, ali prej nego je vstopil, je moralo zunaj kaj zapopotati, morda se je kam spodtaknil, in zbudil se je oče. Gospodič pa je mislil, da je popolnoma varen, bilo je že čez polnoči, se sezul ter šinil v posteljo k jedni treh deklet. V tistem trenutku pa so se odprla vrata, in v njih se je prikazal oče s svečo v roki. Dal je poklicati redarje, ki so mladiča odpeljali v zapor.

Plesni venček z vojaškim orkestrom priredi „Bralno društvo“ v Črničah 12. t. m. v dvorani Antona Dreščeka. — Pričetek ob 3. uri popoldne.

Vojna med Rusi in Japonci.

General Steselj.

Iz Arco na južnem Tirolskem javljajo, da so tamošnji kopalniški upravi sporočili iz

Petrograda, da pride general Steselj početkom marca v Petrograd. General Steselj se poda potem na daljše potovanje, da se okrepča ter se misli nastaniti za nekoliko časa tudi v Arco.

Kuropatkin o bojih koncem pr. m.

Brzjojavka, ki jo je poslal general Kuropatkin carju Nikolaju 1. t. m., se glasi: Zadnjo noč so Japonci napadli Čantanhenan na levem bregu reke Hun. Japonci so osvojili to vas, kasneje pa smo jih zopet potisnili nazaj, povzročivši jim ogromne izgube. Naše izgube znašajo več nego 100 mož. Vsled izbornih varstvenih odredb so slučaji, da bi kak vojak zmrznil, silno redki. V Mukden smo poslali 135 japonskih ujetnikov in dva neranjena častnika. Danes sem obiskal pravkar ranjene vojake. Vsi se počutijo prav dobro in se jim streže z največjo skrbnostjo. Večina jih je ranjenih od krogel. V četrtek dne 2. t. m. je poslal Kuropatkin to-le brzjojavko: Po došlih poročilih so Japonci po luti kanonadi navalili na naš voj ob fronti pri Čantanhenanu. Naši oddelki so se sprva umaknili, kasneje so pa dotično vas, ko so dobili pomoč, zopet osvojili. Nekaj hiš v vasi se še nahaja v japonskih rokah. Naše izgube so neznatne. Na vseh drugih pozicijah je pretekla noč povsem mirno. Iz teh Kuropatkinovih poročil je jasno, da je zlobno izmišljena vest, da bi bili Japonci rusko armado 28. in 29. m. m. potisnili preko reke Hun. Neresničnost dotičnega poročila je razvidna iz tega, da so se še 1. t. m. po Kuropatkinovem raportu vršili boji na levem bregu reke Hun in sicer za Russe z uspehom.

Japonska poročila

z dne 6. t. m. trdi, da se Rusi v okolici Hangtuna marljivo utrjujejo. Dne 4. t. m. so napadli Rusi Hitajhu ter se umaknili proti severu. Dne 4. in 5. t. m. je rusko topništvo obstreljevalo Mahnanšan. V bitki pri Haikontaju je bil težko ranjen generalmajor Tanate.

Admiral Togo se vrne k svojemu brodomu. V soboto je bil v avdijenci pri mikadu.

General Matsumura, ki je zapovedoval v bojih okoli „grča 203 m“, je umrl.

Gaedke o zadnjih bojih.

Polkovnik Gaedke piše: Petdnevni boji pri Sandepu so se končali z delnim ruskim porazom. Kuropatkin je to pot zopet začel ofenzivo na povelje iz Peterburga, kjer so hoteli domače nemire preglasiti s poročili o ruskih zmagah. A velika napaka je silila vojskovodjo k dejanjem, katerih sam ne odobruje. Ali naj puste Kuropatkinu prosto roko, da odločuje sam, ali naj ga pa pokličejo nazaj! O Kuropatkinu pravi Gaedke: Temu osebno hramu in izbornemu možu manjka ene lastnosti, brez katere si ne moremo misliti velikega vojkovodje: Nima onega hitrega pregleda, s katerim bi takoj prodril v vse temine položaja; manjka mu nagle odločitve, ki ne dvomi nikdar o potrebnih sredstvih, in tiste krepke volje, ki edina zmaguje v vojski. Kuropatkin je izvrstni delavec v tihi pisarni; na bojiščih si v najtežjem položaju ohranjuje mir in hladnokrvnost; a boji se poraza tako, da se ne upa storiti nič odločilnega?!

Po zadnjih bojih.

„Bitka pri Hajkontaju“, kakor nazivlje Ojama zadnje boje, je končana. Udeleževalo se je na obeh straneh skupaj do 100.000 mož. Poročilo generala Okua samo priznava, da bi bili Rusi zmagali, ko bi ne bili opustili ofenzive proti Japoncem na drugih točkah, kjer bi bili Japonci vznemirjali. Tako so pa Japonci lahko poslali pomoč od vseh strani in ruska ofenziva se je zopet končala z umikanjem. Mogoče pa je, in soditi po poročilu generala Kuropatkina, zelo verjetno, da še ni konec bojev. To potrjujejo tudi zadnja japonska poročila. Izključeno pa ni, da so hoteli Rusi s svojo ofenzivo le dognati moč japonskih glavnih rezerv. To dognati je mogoče le na način, da se nasprotnika izvabi v tak hud boj, da mora poslati v boj svoje glavne rezerve, ter na ta način pokaže njih moč. Seveda se čete v takih bojih včasih spozabijo ter se v pravem času ne umaknejo.

Poročilo maršala Ojame.

Iz obširnega poročila maršala Ojame, glede bitk od 25. do 29. januarja izhaja, da so se teh bitk udeležile mnogoštevilnejše čete, nego se je do sedaj sporočilo. Noči so bile mrzle. Položaj Japoncev je bil zelo kritičen. Trideset ruskih topov je neprenehoma streljalo na prodirajoče Japonce, ki so imeli posebno na levem krilu ogromne izgube. Bil se je slednjič mož z ožrom, na kar so se Rusi umaknili. Neki ruski oddelek, katerega so Japonci obšli, je bil popolnoma poražen, 200 mož je bilo pa ujetih. Ker so bili Japonci po številu slabiji, je Ojama sklenil, da uprizori

skopen nočni napad, kar je tudi večkrat poizkusil, a bil je vedno odbit z velikimi izgubami. Še 29. jan. so Japonci zasedli Hajkontaj. Četrty ruski pešpolk bil je skoro popolnoma poražen.

Port-Artur.

Port Artur dobi novo japonsko ime. — Daljni se imenuje odslej Tajren. General Nogi poroča, da bo utrjevanje Port Arturja končano meseca aprila. Doslej je trdjavna že v toliko utrjena, da se lahko brani proti napadom od morske strani.

Iz Kuropatkinovih poročil

se razvidi, da so ruski oddelki na skrajnem levem krilu dne 3. t. m. pregnali sovražnika iz vasi Tsiantšan in Siasir. Pognali da so Japonce v tak beg, da so ti poslednji ostavili vse svoje mrtve in ranjene. Zavzetje Tsiantšana pomenja napredovanje Rusov iz njih dosedanjih pozicij za kakih 30 km proti jugu na potu Saimatsi-Fenčengvan. Potem takemso Rusi sedaj gospodarji ob gornjem in srednjem toku reke Taisiho (v črti Santsiatsi-Siasir-Tsiantšan-Erfantsian.) Kraj Tsiantšan je velikega pomena, najvažnejša točka glede bodoče ofenzive Rusov na črti Sinmintin-Saimatsi-Fenčengvan. Ta kraj je sredotočje petero prometnih poti. Od teh vodijo 3 važne poti proti Vidžu (ustje reke Jalu, na meji Koreje.)

Protin revmatične bolečine

Zoltánovo mazilo

toli priznано kot najbolje mazilo se dobiva v vsaki večji lekarni, steklenica K 2.— Razpošilja po pošti
lekarna Zoltán, Budimpešta,
V. Szabadságtér.

Razgled po svetu.

Dogodki na Ruskem.

Popa Gapona so prijeli ter ga odvedli v Vyhorgovo trdnjavo pri Petrogradu. Gapon je nosil dolge lase, katere so mu pa postrigli. Vtaknili so ga v obleko kazencev.

Maksim Gorki, katerega so spustili na svobodo, je bival v zaporih v posamezni le slabo kurjeni celici. Pisati ni smel nič v ječi, pa tudi knjig mu niso dali. Ker je bil mrz, je prosil, da naj se mu dovoli nositi čevlje iz klobučevine, da se segreje, ali prošnja mu je bila odbita.

Po nekaterih krajih, kakor v Kijevu, Samari, Mitari, je štrajk popolnoma prenehal, ali od drugodi se še čuje o štrajkih. Tako je v Sosnovici stopilo delavstvo v štrajk. V Lodzu so se v zadnjih dneh še vedno ponavljali nemiri. Delavci so streljali na tovarne ter preganjali delavce od dela, ki so pustili štrajk ter se vrnili na delo.

Iz Varšave poročajo, da je bilo sedaj ob nemirih ubitih okoli 1000 oseb! Ječe so polne. Ujetnike spravljajo v trdnjave izven mesta.

Oficielni izkaz spričuje, da je bilo v Petrogradu dne 22. jan. t. l. ustreljenih 130 oseb. Pri 11 se ni mogla dognati identiteta.

V Parizu sta bila dva velika protiruska shoda. Na enem je bilo največ žurnalistov, pisateljev, profesorjev in učiteljev. Protestovali so proti zvezi Francije z ruskim carjem in zahtevali zvezo z ruskim narodom. Na shodu socialistov so govorniki napadali v ostrih besedah rusko armado.

Ko so pokopavali v Lodzu žrtve zadnjih nemirov, je prišlo do novega spopada med vojaštvom in množico. 15 oseb je bilo ranjenih, 2 sta bili ubiti. Promet na tramvaju je še vedno ustavljen. Tovarnarji so sklenili, da dovolijo delavcem deseturni delavnik.

Poročila 15. t. m. poročajo, da je začel na največ krajih zopet mir.

Tudi v Varšavi je zavladal baje mir, štrajk je v več tovarnah končan, in mesto je zopet živo kakor navadno.

Ministerski svet je sklenil sestaviti za izdelanje preosnovnih načrtov za samouprave dve komisiji.

O popu Gaponu prihajajo v svet čudne reči, trdi se celo, da je bil Plevejev vohun ter je dobival za vohunstvo na leto 6000 rubljev. Knez Mirski je zapodil Gaponu ter mu odvzel nagrado. Iz maščevanje je hotel vzročiti vstajo.

V Ruski Poljski je položaj še vedno jako vznemirljiv. V Čenstohovi je nastal splošni štrajk. V Lodzu so naskočili dvomljivi elementi več tovarnen ter vse pokončali in po-

ropali. Štrajkarji so polovili roparje ter jih baje 300 ubili.

Ministerski odbor je predelal predpise za samovlado tako, da bodo sodelovali tudi zastopniki zemstev poleg zastopnikov ministerstev. Zemstva izvolijo sama svoje zastopnike.

V Varšavi ropajo baje vojaki po neobljudenih ulicah. Na pokopališču imajo 400 nepokopanih trupel. Dne 3. t. m. so zaprli v Varšavi 2000 ljudi.

Vseučilišče v Moskvi je zaprto do jeseni. V Kijevu so zaprli vseučilišče in tehniko.

Maksim Gorki je obtožen, da je bil član tajnega odbora, ki je pripravljaval velik štrajk ter da je spisal oklic, ki pozivlje narod na boj proti absolutizmu.

Predsednik senata v Helsingforsu je bil umorjen v pisarni. Morilec je neki bivši visokošolec Hohental.

Z raznih strani se z nova poroča, da Gorki ni bil spuščen na svobodo, marveč da je še vedno v ječi.

Državni zbor. — V seji 6. t. m. je zahteval Vsenemec Berger, da naj se čitajo vse došle vloge, interpelacije itd. To bi bila vsenemska obstrukcija. Daszynski je podal nujen predlog glede postopanja policije v Krakovu pri demonstraciji soc. demokratov proti Rusiji.

Včeraj se je vršilo prvo branje zakona o kontingentu novincev. Govorniki so bili mnenja, da gledé na položaj z Ogrsko po novih volitvah ni tako nujno rešiti to predlogo.

Posvetovanje deželnih odborov se bo vršilo na Dunaju dne 16. t. m. Vlada se udeleži posvetovanja po svojem zastopniku. Namen posvetovanja bo skupno postopanje za ureditev deželnih financ. Vlada se naprosi, da prepusti deželam nekaj davkov.

Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu priredi v proslavo svoje desetletnice velik trgovski ples dne 26. t. m.

Ranjen v mesecu februarju 1902. v Trstu je bil med drugimi tudi 18 letni Ivan Skok, takrat učenec šestega razreda na občinskem gimnaziju. Vsled ranjenja se ga je polastila daljša bolezen, kateri je končno podlegel.

Dobrotlik. — V Londonu je umrl Clark Ridley, s priimkom „dobrotljivi skupuh“. Vse svoje življenje je živel v mali sobici in si privoščil le najpotrebnejše za življenje. Ali on ni radi tega spravljaj na kup, ampak je ves svoj imetek od 100 tisoč funtov šterl. (= 1.200.000 kron) uporabljal, da je pomagal siromakom v bolnišnicah in da je ustanovil šole za uboge. Od vsega imetka mu je ostalo le toliko, da so mogli plačati pogrebne stroške.

Srbija. — Ministerstvo Pašićevo je podalo kralju svojo demisijo. Baje bo razpuščena tudi skupščina ter razpisane nove volitve.

Slovenska mladina v Trstu priredi dne 25. t. m. v gledališčni dvorani „Narodnega doma“ velik narodni ples na korist družbe sv. Cirila in Metoda!

Dva samomora v Trstu. — Vstrelil se je z revolverjem v desno sence 56 letni Jos. Dal'Arini, blagajnik na tramvaju. Ljudstvo govori o velikem pomeverjenju, okoli 40.000 K, ravnateljstvo tramvaja pa pravi, da ni ničesar pomeveril.

Izpila je 31 letnu D. Bradaschia, vslužbena v trgovini Doreghini v ulici Barriera vecchia, precejšnjo množino karbolne kisline. Prenesli so jo v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrla.

Pri Paternu v občini Vikari v Italiji je vstrelil 18 letni posestnikov sin B. di Benedetto neko Jos. Cangelosi, 18 let staro dekle, ker je odbila njego ljubezen. Ko je šla iz cerkve, jo je vstrelil z revolverjem.

Gozdni požar. — V ponedeljek pop. je zgorelo okoli 4000 štirjaških metrov gozda nad cesto v Prosek v Barkovljah. Dve uri so gasili, predno so pogasili požar.

13 letni deček — samomorilec. — Iz Vidma v Italiji poročajo, da se je obesil v Venconu 13 letni deček Belina doma na stranišču. Bal se je očeta, ker je bil šel brez dovoljenja od doma.

Afera kaplana Petrana je oživela vsled interpelacije v državnem zboru. Sodnija je začela zaslišavati priče ter že odredila, da se izkoplje Petranovo truplo. — Na truplu so konstatirali, da je Petran utonil.

Ogrska. — J. Andrássy je sporočil Košutu, da ga hoče sprejeti cesar v avdijenci kot voditelja neodvisne stranke in predsednika združene opozicije. To se zgodi seveda v Budimpešti; samo vprašanje je, kdaj pride cesar v Budimpešto. Zadnja poročila trdi, da se to ne zgodi še v bližnjih tedneh.

Več vojaštva v Italiji. — Italija hoče imeti več vojaštva. Vlada predloži zbornici novo predlogo, po kateri se zvišajo stroški za laško vojaštvo za 60 milijonov.

Oskrbovalnica za bolne na pljučih namerava ustanoviti „Podružnica kranjskega avstr. pomožnega društva za bolne na pljučih“.

Razvoj novinarstva. — Največ časnikov imajo sedaj Nemci, namreč 5500; od teh je 800 dnevnikov. Na francoskem izhaja 2818 časopisov, od katerih jih četrti del izhaja vsaki dan, oziroma po večkrat na teden. Za Italijo, ki ima 1400 časopisov, prihaja Avstrija, potem Španjolska, Rusija, Grška in Švica. Vsega skup se v Evropi tiska 20.000 novin. V Aziji izhaja 3000 časopisov, v Afriki 200, od teh v Egiptu 50. V Severni Ameriki se izdaja 12.500 novin v raznih jezikih, med temi je tisoč dnevnikov. Japonci imajo 1.500 časopisov. Ako se računa prebivalstvo vse zemlje, prihaja en časopis na 82.000 oseb.

Zgradba novih avstrijskih torpedovk. — Mornariška uprava je naročila „Stabilimentu tecnicu“ v Trstu zgradbo petih rušilcev torpedovk in 13 torpedovk. Ladje morajo biti izdelane v 12 mesecih in bodo stale nekaj čez 15 milijonov kron. Rušilec torpedovk bodo dolgi 67 in široki 62 m, naložilo se bo lahko 390 ton. Stroji bodo za 6000 konjskih sil, vsled česar bo znašala brzina 28 morskih milj. Rušilec torpedovk bodo oboroženi z enim 7 cm in s 7 brzostrelnimi topovi ter s 3 cevni za spuščanje 45 cm. torpedov. Posadka bo močna 25 mož. Nove ladje bodo popolnoma iz jekla. Junija mesca dobi naša vojna mornarica dve novi torpedovki. Kakor smo že poročali svoj čas, je nameravala uprava naše vojne mornarice naročiti 48 novih torpedovk, a kakor se čuje, bodo naročili rajši 38 torpedovk in pa eno bojno ladjo.

Francoščina in angleščina na gimnazijah. — Te dni je na Dunaju pod predsednistvom deželnega šolskega nadzornika St. Kappa zborovalo več uglednih avstrijskih šolnikov, da se posvetujejo, da-li bi ne kazalo uvesti na gimnazijah francoščino ali angleščino kakor obligaten predmet? Po temeljiti razpravi so sklenili soglasno, da naj se deluje na to, da se eden teh jezikov uvede na gimnazijah kakor relativno obligaten predmet.

Mesar obsojen na 40.000 kron kazni. — Okrajna sodnija v Mondsee je obsodila mesarja Frica Seywald v Monseeju, ki je zaklal 487 živinčev, a uazuanil živinodravniku, da jih je zaklal le 164, v denarno kazen 300 kron, oziroma tridesetdnevni zapor; a ob enem tudi, da mora plačati 39.675 K. izkupljenih za meso, katerega ni pregledal živinodravnik. Obsodba je bila utemeljena z ozirom na prestopke § 12. zakona o živinski kugi in pa § 309. kmetijskega zakona, ki govori o prestopkih zoper zdravje.

Iredentec Vidusso obsojen pred dunajsko poroto. — Pred porotniki na Dunaju se je vršila 6. t. m. obravnava proti Tržačanu F. Vidusso, ki je bil obtožen, da je razširjal pesem Mamelijevo okoli po družinah ter drugod in se tako pregrešil proti motenju javnega mira. Pesem je obrnena proti Avstriji. V društvu „Vita dei giovani“ je našla policija 53 iztisov te pesmi. Obtoženi Vidusso je trdil, da ni on s „ciklostilom“ napravil okrožnic z Mamelijevo pesmijo ter da je njegova edina krivda ta, da ima slično pisavo oni na okrožnicah. V službi je Vidusso na tržaškem magistratu, star 22 let. Bil je član raznih društev, se delal politike, bil pa po policijskih izpovedbah strasten iredentist. Veščaka grafologa sta izrekla, da je pisava skoro ista. Sodnija je prisodila Vidusso mesec strogega zopora.

Preiskovanje hotelov in gostiln. — Vsled požara v nekem hotelu na Moravskem, pri katerem sta našla smrt dva gosta, je vložilo društvo potujočih trgovcev prošnjo na notranje ministrstvo in deželno vladu, naj skrbi, da se napravijo po hotelih in gostilnah varnostne naprave proti požaru in drugim nezgodam, katere lahko dolete goste, ki ondi prenočujejo.

Velika nesreča v Trbovljah. — Pred kratkim se je odpravil po dovršenem osemurnem delu oddelek rudarjev iz nekega stranskega proti glavnemu rovu. Prišedši do nekega mesta, padajo vsi omamljeni na tla. Užgali so se bili plini. Nesrečneže je našel potem drug oddelek, ki jih je hotel nadomestiti. S smrtno nevarnostjo so jih le-ti izvlekli na prosto in jih poskušali spraviti k zavesti. Šest so jih rešili in je upanje, da popolnoma okrevajo, eden je umrl v bolnišnici, pet je bilo zadušenih. Uprava premogovnika je dala nesrečnim 3000 kron. Povsod se opaža, da je za splošno varnost delavca vse pr malo poskrbljeno.

Prusi se hočejo učiti češki! — Na letnem obnem zboru protestantskega društva mladeničev v Pragi so se pečali z vprašanjem praktičnih potreb društvenikov, od katerih je naj-

več privranci iz Prusije. Pri tem so prišli do spoznanja, da bi bilo učenje češkega jezika zanje zelo potrebno, ker bi s pomočjo češčne ložje prišli po raznih krajih Češke do uplinskih služb, od katerih bi ložje odpravili domačine; pa delali uspešnejšo propagando za — Vsenenčijo.

Radikalna mati. — Kakor poljski listi pišejo, je stala pred kratkim pred glivico sodnijo neka Poljakinja Ocikova s hčerko kot priča. — Hčerka je hotela priti v nemškem jeziku, ali njena mati tega ni dovolila, češ, da mora govoriti poljski, ker za Poljakinjo govoriti v nemškem jeziku je greh. Sodišče je v tem uvidelo „nespodobno obnašanje pred sodnijo“ in je obsodilo Ocikovo na eden dan v zapor.

Maksim Gorki. — Življenje Maksima Gorka je v kratkem sledeče: Gorki, pravzaprav se imenuje Aleksej Maksimovič Pješkov, je bil rojen 14. marca l. 1862. v Nižnem Novgorodu. L. 1878. je bil čevljarški vajenec, l. 1879. je bil slikarski učenec; l. 1880. kuharski učenec na nekem parniku; leta 1883. delavec v pekariji prest; l. 1884. je bil drvar in težak; l. 1885. je služil v pekariji; leta 1886. je bil korist v neki operni družbi; leta 1887. je bil prodajalec jabolk; l. 1888. je poiskoval samounor; l. 1889. je bil železniški čuvaj; l. 1890. postajni nadzornik in odvetniški pisar; leta 1891. delavec v salinah; l. 1892. je spisal svojo prvo povest „Makar Čudra“; l. 1903. se je proslavil kot popisovalec proletarcev in od takrat naprej je sloveč svetovnoznani pisatelj in pesnik!

Jugoslovanska korespondencija. — V „Jugoslovanski korespondenciji“ iz Belegrada čitamo: „Ako se hočejo Jugoslovani v istini vjediniti in skupno delati za boljo, skupno bodočnost, morajo se najprej spoznati med seboj, ker sedaj tega poznavanja ni. Mi smo se o najbližjih svojih bratih informirali iz tujega, nam sovražnega časopisja in da se temu nedostanku odpomore, osnovana je „Jug. korespondencija“, k. ima svoje dopisnike v vseh jugoslov. centrih, pa ji bo mogoče hitro in zanesljivo obveščati jugoslov. in drugo časopisje o vseh važnejših dogodkih na slov. jugu in na ta način bo poznavala Jugoslovane med seboj in obveščala severno — slov. in tuje časopisje o pravem in resničnem stanju na slov. jugu, a delovala bo tudi v tej smeri, da zainteresuje evropsko javnost za težko borbo, ki jo vodijo za svoj obstanek: nesvobodni Jugoslovani s svojimi nemoralnimi tlačitelji.

V strankarskih in spornih vprašanjih med Jugoslovani ostane „Jugoslov. Koresp.“ vsikdar objektivna, ker v nasprotnem slučaju izgubi svoj splošno jugoslov. značaj.

To je v kratkih potezih načrtan naš program.“

Povodom vprašanja o novem srbskem posojilu in o nakupu novih brzostrelnih baterij, začel je voditi bivši šef tiskovne birše, g. Z. Balugdić brez vsakega resnega povoda cele kampa-njo proti vladi in v prvej vrsti proti ministrskemu predsedniku g. N. Pašiću in financ. ministr. g. Paču-u, katera dolži, da sta skrivoma že sklenila posojilo v Parizu in Berlinu, kjer so nabavijo tudi topovi. Na merodavnem mestu smo zvedeli, da pride cela zadeva v ponedeljek (6. t. m.) pred skupščino, a financ. minister odpotuje začetkom prihodnjega tedna v stvari posojila v tujemstvo, ali to potovanja ima sam informativen značaj. —

„Jug. koresp.“

Naš soljski „ov“ dopisnik nam javlja pod 3. t. m. — Radi razžaljivega vedenja turskega poslanika na Dunaju prigodom diplomat. bala pri grofu Goluchowskem napram soprogi bolgarskega diplomat. agenta, vložil je ministrski predsednik g. Račo Petrov pri Porti odločen protest, v katerem zahteva zadoščenje. Dogodek se ostro kritikuje. — „Jug. koresp.“

En milijon stroškov zaradi enega roparja. — V Siciliji se je pojavil nov nevaren ropar, učenec in naslednik zloglasnega Musolina, z imenom Varsalona. Že leto in dan si prizadeva laška vlada, da bi ga dobila v pest, a zaman! Iše ga policija, žanda, in vojaštvo, a Varsalona ima pod klobukom ono slavno „kore-ninico pomorskega kanarčka“, s pomočjo katere se stori nevidnega uprav. p. d. očmi svojih preganjalcev. „Camiere della Sera“ je izračunil, da je vlada preteklo leto izdala en milijon lir za lov na Varsalona, ki se klati po pogorju okrog Messine. Ti izdatki se porazdele na transporte vojaških čet in njihov utaborjenje na raznih krajih, na posebne vlake, ki vozijo vojaštvo, pojačenja žandarmerijskih postaj, za nagrade tajnim policistom in na — križarke in torpedovke ob siciljskem obrežju. Intrigant Varsalona se smeje v pest laški vladi,

ki bi bolje storila, da izmeče te milijone za stradajoče!

Avstrijska eskadra na Jutrovem. — Kakor poročajo iz Pule, je v sredo odplula na Jutrovo eskadra, obstoječa iz oklopnjač „Habsburg“, „Arpad“ in „Babenberg“ ter križark „Aspern“ in „Szigetvar“ in torpedovke „Satelit“. Eskadri zapoveduje kontreadmiral Pietruski.

Vojaškim penzionistom se bodo izplačevale pokojnine — na posebno prošnjo seveda — potom poštnohраниlišnega urada s čekovnim prometom. — S tem se jim prihrani šestokrat dolga pot do oddaljenih davčnih uradov.

Kongres slovanskih novinarjev bo, kakor smo že poročali, v Voloski-Opatiji in sicer 14., 15. in 16. maja t. l. Glavni odbor v Pragi je že stopil v zvezo s pripravljalnimi odbori, ki se je osnoval v Voloski Opatiji v svrhu, da se priredi novinarjem čim sijajnejši sprejem. Tudi program kongresu je že določen. Med drugimi točkami je tudi obligatno poročilo o „pripravljalnih delih za organizacijo slovanskih časnika-jev.“

Katoliško vseučiliško društvo v Solnogradu je imelo pred kratkim svoj 22. občni zbor. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da ima društvo 2.042.421 kron premoženja.

Koliko tega denarja je iz slovanskih dežel?

Ljudsko šolstvo na Ruskem. — Rusiji se rado očita, da je najbolj zanemarjena država glede ljudskega šolstva. Uradna statistika pa nam pove, da je na Ruskem bolj skrbjeno za ljudsko šolstvo, kakor pa n. pr. na Hrvaškem. Moskovska gubernija (brez mesta Moskve) ima 1419 ljudskih šol za 1.620.000 prebivalcev na prostoru 33.303 km². Šolo obiskuje v ome-njeni ruski guberniji izmed 160.000 šoloh-

veznih otrok 86.700, na Hrvaškem pa izmed 274.489 šolohobveznih le 174.405 otrok. Skupno, brez Finske, je imela Rusija leta 1900. v vseh ljudskih šol 84.545, ki jih je obiskovalo 4.480.826 otrok. Zadnja štiri leta se je število šol in učiteljev na Ruskem zelo pomnožilo, ker se vsako leto povprečno odpre po 1000 novih šol. V letih 1898., 1899. in 1900. se je ustanovilo 5845 novih ljudskih šol. Seveda je to še vse premalo za 130 milijonov prebivalstva. Na celem Ruskem pride ena ljudska šola na 246 km² in na 1650 prebivalcev. Sedaj se redno deluje na to, da se uvede splošna šolska obveznost in da se zvišajo učiteljske plače od 15 in 25 na 30 in 40 rubljev mesečno.

Književnost.

Kazipot po slovenskem Štajerskem. — Občeslovensko obrtno društvo v Celju je izdalo — po vzorcu našega Kazipota — Kazipot po slovenskem Štajerskem. Cena 1 K, s poštnino 10 v več. Izšel je Kazipot v „Zvezni tiskarni“ v Celju. Kazipot je prav lep.

Razpis službe.

Kmetijsko društvo v Cerknem razpisuje službo knjigovodje. Zahteva se zmožnost slovensčine v govoru in pisavi, enako tudi nekoliko nemščine; poleg tega mora biti dober računar. Plača 60 K mesečno. Ponudbe je vložiti do 20. t. m.; službo nastopiti pa 1. marca 1905.

Kmetijsko društvo v Cerknem
dne 6. februarja 1905.

Fr. Tavčar,
t. č. načelnik.

NAZNANILO.

Podpisani si usojam naznaniti slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem otvoril v prejšnjih prostorih „Mizarske zadruge“ v Solkanu svojo veliko tovarno

pohištva vseh slogov,

od najpraprostejšega do najmodernejšega.

Sprejemam vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih ter jamčim gledé svoje tehnične izobrazbe za precizno in v vsakem pogledu dovršeno delo.

Cene brez konkurence.

Za obila naročila se toplo priporoča odličnim spoštovanjem
Fran Srebernič, mizarski mojster.

Službe išče

inteligentna in pridna dama, popolnoma zanesljiva in zmerana, bodisi kot družabnica, čitateljica ali oskrbnica v kaki družini; tudi kot kasirka ali uradnica v pisarni, trgovini, društvu ali podjetju ker zmožna stenografije in pisalnega stroja.

Nastop takoj oziroma 1. aprila. Natančnejše se izve pod E. R. pri upravništvu tega lista.

Išče se učenca

za knjigarstvo in trgovino z muzikalijami in umetninami.

Ponudbe na:

Goriška Tiskarna A. Gabršček.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Veliki jilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Vsem ožim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ob smrti ljubljene soproge, oziroma matere

Rozine Poniž roj. Poščič

kakorkoli sočustvovali z nama, bodi že z udeležbo pri sprevedu, kakor tudi z izrazom sožalja v besedi in črki, se

prisrčno zahvaljujeta

soprog in hči pokojnice.

V Gorici, dne 4. februarja 1905.

Slično dunajskim tvrdkam **sem znižal** tudi jaz
radi

pozne zimske sezone

jako občutno cene vsega zimskega blaga

in sicer:

Raznovrstne pletenine za dame in gospode kakor: rokavice, nogavice, jopice, Jaeger-perilo, volnene rute, šerpe, dalje kožuhovne ovrtnike, svileno blago, raznovrstne okraske za obleke itd.

Dalje priporočam svojo veliko zalogo krasnih ovrtnic za gospode, belega perila, dišav, mila, glavnikov, pasov, predpasnikov, modercev, dežnikov, žepnih robcev, galoš, domačih čevljev, hlačnikov itd.

J. ZORNIK - Gorica
sedaj Gosposka ulica št. 10.

Naznanilo.

Valjčni mlin **Vinkota Majdiča v Kranju** naznanja svojim cenjenim odjemalcem in ostalemu občinstvu, da je oddal zastopstvo in zalogo lastnih izdelkov za Gorico in okolico tvrdki

C. Sicherle & Co v Gorici.

Nadaljni naklonjenosti se toplo priporoča.

Zaloga
Gledališka ulica št. 18.

Nova trgovina v Gorici.

Otvorili smo novo trgovino, ki ima:

knjige, časopise (slovenske, hrvatske, ruske, češke, nemške, italijanske, na željo preskrbi vsak časopis v kateremkoli jeziku), **papir** vseh možnih vrst, **pisarniške in šolske potrebščine** (peresa, svinčniki, ročniki, črnilo, radirke itd. itd.)

Razglednice v najbogatejši izbiri (nad 40000 vzorcev), med temi vse možne **slovanske, narodne ali izdelki slovanskih umetnikov**. Prekupcem velik popust.

Slike: zgodovinske, posvetne in nabožne, **slovanskih umetnikov z umetniškimi okvirji** tudi slovanskega izdelka.

Kipi: Preširen, Vodnik, Vega, Jurčič, Kesnik, Slomšek, Tolstoj, kralj Petar II. srbski, S. Gregorčič, Levstik itd.

V kratkem bo trgovina vrejena in popolna. Rodoljubi se lahko prepričajo, da bo to **modern vseskozi slovanski zavod**, kakoršnega na celnem Primorskem doslej ni bilo. Kazati hoče rojakom napredujočo slovansko umetnost, znanstvo, slovstvo v vseh panogah, in vzbujati za vse to med rojaki smisel in čut.

Rojakom v mestu in na deželi se toplo priporočamo

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

ZLATAR

DRAGOTIN VEKJET

(C. VECCHIET)

Corso 47 - TRST - Corso 47

Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine ter žepnih, zlatih in srebrnih ur.

Sprejema naročbe ter poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.

Velika izbér srebrnine za darila.

Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato in srebro.

Cene zmerne.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
firmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidn.
postrežbo po jako zmernih cenah.

A. vd. Berini - Gorica

Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkeinega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz 'stre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: K -72, -80, -88, -96, 1-04,
1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80.

Na debelo cene ugodne.
Poština prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do
polne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Anton Ivanov Pečenko - Gorica

TEKALIŠČE JOSIPA VERDIJA št. 26.

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih
in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po
železnici na vse kraje avstro-ogerske
monarhije v sodih od 56 l naprej. Na
zahtevo pošilja tudi vzorce.

Zaloga piva

„Delniške družbe združenih pivovaren
Zaleo-Luški Trg in plzenskega
piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mo-
šćanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja
le na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerne. Postrežba poštena in točna.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

V svojem „Trgovskem Domu.“

Hranilne vloge obrestuje po 4%, - večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru - Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. - Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 30. junija 1904:

Deleži: a) podpisani	K 1.174.800 -
b) vplačani	376.103 -
Dana posojila	1.930.929 -
Vloge	1.828.591 -

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfižovo) jetrno olje.

Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.

Izvirna steklenica tega olja naravnost barve po K 1-40, bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Jetrsko jetrno olje se železnim jedcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času in z gotovostjo vse kostno bolezn, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

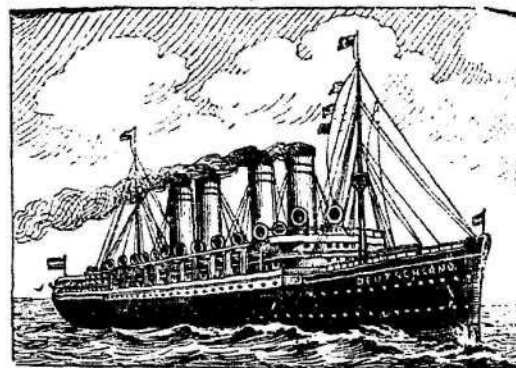
Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijeva pijača iz kine in železa

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskulim oljem.

Ene steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Dožnja
v
Ameriko
za
gld. 100.

Dožnja
v
Ameriko
za
gld. 100.

Iz Ljubljane v Novi-York samo gld. 100

s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvania, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, California itd. toliko višje kotlikor je tarifna cena po ameriški železnici; s priznanim najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, naj pošlje 20 kron na moj naslov:

Fr. Seunig - Ljubljana, Dunajska cesta 31.